

**СОВЕТ
УТАР-АТЫНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**
ул. Кооперативная, д. 22, с. Утар-Аты,
Арский муниципальный район, 422017

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
УТАР-АТЫ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ
Кооператив урамы, 22 йорт, Утар-Аты авылы,
Арча муниципаль районы, 422017**

Тел. (84366)50-3-31, факс (84366)50-4-22. E-mail: Utat.Ars@tatar.ru

**Утар-Аты авыл жирлеге
КАРАРЫ**

« 01 » июль , 2019 ел

№ 94

**Арча муниципаль районы Утар-Аты авыл жирлеге жирле үзидарә органныры
законнарына һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр керту
мониторингы үткәру турында Нигезләмә раслау турында**

Арча муниципаль районы Утар-Аты авыл жирлеге жирле үзидарә органныры тарафыннан кабул ителгән (бастырылган) законнарга һәм муниципаль норматив хокукий актларга үзгәрешләр керту мониторингы үткәру буенча Арча муниципаль районы Утар-Аты авыл жирлеге жирле үзидарә органныры эшчәнлеген камилләштерү максатында, Арча муниципаль районы Утар-Аты авыл жирлеге Уставына таянып, Арча муниципаль районы Утар-Аты авыл жирлеге Советы карар чыгарды:

1. Арча муниципаль районы Утар-Аты авыл жирлеге жирле үзидарә органныры законнарына һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр керту мониторингы үткәру турсында бирелгән Нигезләмәне расларга:
 2. Арча муниципаль районы Утар-Аты авыл жирлеге жирле үзидарә органнырына:
 уз нормаларын чыгару эшчәнлегендә алеге Каарның 1 иче пункты белән расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә;
 алеге Нигезләмә үтәлеше очен жаваплы кешеләрне билгеләргө;
 жаваплы итеп билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфаи курсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертергә.
3. Элеге каарны Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Утар-Аты авыл жирлеге Уставында билгеләнгән тәртиптә халыкка житкерергә, шулай ук Интернет мәгълумат-телеоммуникацион чөлтәрендә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.
4. Элеге каарның үтәлешен тикшереп торуны үз юстемә алам.
5. Элеге каар аны рәсми рәвештә бастырганин соң ун көн үткәч үз коченә кера.

Утар-Аты
авыл жирлеге башлыгы

Абдуллин Р.Г.

Расланды
Арча муниципаль районы
Утар-Аты
авыл жирлеге Советының
2019 елның «01» июль
94 номерлы каары белән

**Арча муниципаль районы Утар-Аты
авыл жирлеге жирле үзидарә органинары законнарына һәм муниципаль норматив
хокукий актларына үзгәрешләр керту мониторингы үткәрү турында Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Арча муниципаль районы Утар-Аты авыл жирлеге жирле үзидарә органинары законнарына һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр керту мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органинары) жирле үзидарә органинары тарафыннан үз вәкаләтләре чикләрендә муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару), аларга үзгәрешләр керту яки үз көчләрен югалткан дип тану (кире кату) максатында мәгълүмат жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм планлы эпичәнлек алып баруны күздә тота.

2. Мониторинг **Арча муниципаль районы Утар-Аты авыл жирлеге жирле үзидарә органинары тарафынан башкарыла.**

3. Жирле үзидарә органинарында мониторинг үткәрү очен жаваплы кешеләр билгеләнә.

4. Мониторинг үткәрунең максатлары:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатында муниципаль актларны кабул итү, аларга үзгәрешләр керту яки үз көчләрен югалткан дип тану ихтыяжлары барлыгын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләр, каршылыклар, бушлыкларны, хокукий жайга салуда кабатлауларны бетерү;

жирле үзидарә органинарының хокукий-норматив базасын системага китерүнэ тәэмин итү;

муниципаль актларда ришивәтчелек факторларын ачыклау;

гамәлдә файлдаланылмаган (әһәмиятен югалткан) яки кулланылмый торган муниципаль актларны яки аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачыклау;

хокук куллану иәтижәлелеген арттыру; муниципаль актларны тормышка аныру иәтижәлелеген киметә торган факторларны ачыклау;

жирле үзидарә органинарының тиепсле булекчәләре тарафыннан муниципаль актлар үтәлешен тикшерүгә ярдәм курсату;

нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

5. Мониторинг үз очено:

федераль конституция законнарын, федераль законнары, Россия Федерациясенең башка закон актларын;

Россия Федерациясе Президенты указларын, Россия Федерациясе Хокумәте каарарларын, федераль башкарма хакимият органинары норматив хокукий актларын, федераль дәрәҗәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукий актларны;

Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукий актларын;

Арча муниципаль районы Утар-Аты авыл жирлеге Уставын, муниципаль актларны жыноны, гомумиләштерүне, анализлауны һәм бәяләүне ала.

6. Мониторинг үткәрү очен нигез булып тора:

федераль һәм республика актларына үзгәрешләр керту;

хокукий жайга салуның аерым олкәсендә муниципаль актлар куллануны анализлау;

прокуратура органинарыннан кергән мәгълүмат;

муниципаль актларда булган кимчелекләр яки аларны камилләштерү кирәклеге турында

массакүләм мәгълумат чараларыннан көргөн мәгълумат;

муниципаль актларның камил булмавы турында, шул исәптән:

Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары регистрына көртөлгөн муниципаль актларга карата Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы уздырган хокукий экспертиза иттиҗәләрен;

вәкаләтле затлар тарафыннан тиешле тәртиплә үткәрелгән муниципаль актларның ришивәтчелеккә каршы экспертизасы иттиҗәләрен;

конференция, семинарлар, ачык тыңлаулар, жәмәгать фикер альшулары һәм жирле үзидарә органдары тарафыннан уздырыла торган башка чараларның йомгаклау документларын үз эченә алган гражданиардан, юридик затлардан, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмалардан, шәхси эшмәкәрләрдән, дәүләт хакимије органдарыннан, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органдары депутатларыннан көргөн морәҗәттәр.

II. Мониторинг үткәру тәртибе

7. Жирле үзидарә органдары үз вәкаләтләренә караган сораулар буенча әлеге Нигезләмәнен 4 нче пунктында күрсәтелгән жавааплы кешеләр белән берлектә мониторинг уздыра.

Мониторинг үткәру максатында эшче төркемнәр төзелергә, кинәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәклө мәгълумат соратын алынырга, Татарстан Республикасының, Россия Федерациясе субъектларының башка муниципаль берәмлекләре тәжрибәсе өйрәнелергә, башка эш торләре кулланылырга мөмкин.

8. Мониторинг:

әлеге Нигезләмәнен 6 нчы пунктында күрсәтелгән актларны;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәҗәдәге норматив хокукий актларны дәгъвалиу эшләре буенча суд актларын (суд практикасын);

прокурор актларын анализлау аша башкарыла.

9. Мониторинг үткәру, жирле үзидарә органдарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча башкарылган нормалар чыгару иттиҗәләрен билгеләү максатында жирле үзидарә органдарында муниципаль норматив хокукий актлар реестрын булдыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органдары карары нигезендә алып барыла торган муниципаль норматив хокукий актлар кулланыла.

10. Мониторинг үткәру барышын жицелләштерү өчен мәгълумат системаларының автоматлапшырылган сервислары (аларның операторлары белән контракт, килемшү төзү мөмкинлеге булган очракта) кулланыла. Алар:

«Консультант Плюс» мәгълумат системасында тикшерүгә куелган законнар һәм башка норматив хокукий актларга үзгәрешләр кертү турында;

«Консультант Плюс» мәгълумат системасында тиешле хокук өлкәсө буенча яңалыклар кертелү турында;

«Кодекс» мәгълумат компаниясының «Төбәк законнары аналитигы» («Аналитик регионального законодательства») автоматлапшырылган мәгълумат системасына муниципаль актларның законнарга туры килмәү очраклары турында мәгълумат көрүнө тәэмин итә.

Мониторинг үткәру барышын жицеләтү максатында башка мәгълумат системалары сервислары кулланылырга мөмкин.

11. Муниципаль актларны кабул итү (бастырын чыгару), аларга үзгәрешләр кертү яки үз кечләрен югалткан дип тану (кире кагу) максатында мониторинг үткәргән вакытта әлеге Нигезләмәнен 9 нчы пунктында күрсәтелгән анализ белән беррәттән муниципаль актларны куллану гамәле турындагы мәгълумат түбәндәгә критерийлар буенча бәяләнә:

кеше һәм гражданиның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законны мәнфәттәреп үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырын чыгару) кирәклеген билгели торган югарырак юридик көчкә ия норматив хокукий актлар булу;

муниципаль акт кабул иткәндә жирле үзидарә органы вәкаләтләре чигендә эш итү;

муниципаль актта ришивәтчелек факторлары булу;

ижтимагый мөнәсәбәтләрне хокукий жайга салуда тулылык; хокук нормалары коллизиясе; юридик-техник характердагы хаталар булу; кулланган вакытта муниципаль акт нигезләмәләренең мәгънасен бозу; муниципаль хокукий актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез каарлар, гамәлләр (гамәл кылмау) булу; норматив хокукий актларны куллану практикасы булу; норматив хокукий актларны куллануның бертөрле практикасы булмау; муниципаль актны аңлату мәсъәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм аларның эчтәлеге; муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мәрәжәгать итүчеләриң таләпләрен канәгатыләндөрү (канәгатыләндөрүдөн баш тарту) турында законлы көченә кергән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре булу (саны).

12. Мониторинг нәтиҗәләре буенча муниципаль актларга үзгәреш кертүне таләп итүче федераль һәм республика законнарына кертелгән үзгәрешләр ачыкланса, жирле үзидарә органнары тарафыннан:

муниципаль актка үзгәрешләр керту турында, муниципаль актларның үз көчен югалтуы турында, яна муниципаль акт кабул итү турында муниципаль акт проектлары эшләнә;

муниципаль актларны югарырак юридик көчкә ия булган актларга туры китеругә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

13. Федераль һәм республика законнары актларына кертелгән үзгәрешләр муниципаль актларга да үзгәреш кертүне таләп иткән очракта мониторинг федераль яки республика акты чыккашнан соң 30 көн эчендә башкарыла.

Мониторинг үткәргүтә нигез булып гражданнардан, юридик затлардан, шәхси эшмәкәрләрдән, дәүләт хакимияте органнарыннан, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларыннан кергән мәрәжәгатьләр, шулай ук прокуратура мәгълүматы торган очракта, «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль законда билгеләнгән вакыт аралыгында карала торган прокурор актларышан тыш, мониторинг мондый мәрәжәгать һәм мәгълүмат кергән көннән соң 30 көн эчендә үткәрелә. Мониторинг үткәру нәтиҗәләре турында мәрәжәгать итүчегә хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыклangan очракта жирле үзидарә органнарының нормалар чыгару эшчәнлеге планнарына тиешле тезәтмәләр керту турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтиҗәләрен тормышка ашыру

14. Мониторинг нәтиҗәләре буенча муниципаль акт проектын эшләү һәм муниципаль актны кабул итү федераль һәм (яки) республика законнары актына үзгәреш керткәннән соң, элеге Нигезләмәнен 14 ичे пунктының өченче кызыл юлында күрсәтелгән очрактан тыш, ике айдан да соңга калмычча башкарыла.

15. Мониторинг үткәру ечен жаваплы кешеләр жирле үзидарә органнары житәкчеләре алдында хисаптан соң килүче айның 5. числовыннан да соңга калмычча мониторинг нәтиҗәләре турында хисап тота.

15.1. Мониторинг нәтиҗәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә түбәндәгә мәгълүматларны алырга тиеш:

мониторинг үткәру объекты турында;

мониторинг үткәргән кешеләр турында;

мониторинг үткәру вакыты турында;

хокукий жайга салуның кыскача бәяләмәсе, мониторинг үткәру сәбәбе.

15.2. Мониторинг нәтиҗәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә түбәндәгә мәгълүматларны алырга мемкин:

хокукий жайга салуның ачыклangan проблемалары турында;

муниципаль актларга үзгәрешләр керту һәм (яки) яна муниципаль актлар кабул итү, кире кату буенча тәкъдимнәр;

хокукий мөнэсэбэтлэрнен аерым өлкәсендэ хокукий жайга салуны камилләптерүгэ юнәлдерелгэн һәм мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән башка тәкъдимнәр.

16. Мониторинг нәтижәләре буенча яна кабул итеп гәйтийн муниципаль актлар законда каралган тәртиптә һәм вакыт аралыгында Татарстан Республикасы муниципаль хокукий актлар регистрына керту очен жибәрелә.

Әлеге регистрга керту очен мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган, анда булмаган муниципаль актлар жибәрелә.

17. Мониторинг нәтижәләреннәң чыгышы, нормалар чыгару процессын камилләптерү буенча тәкъдимнәр әзерләнегә момкин.

IV. Жаваплылык

18. Мониторинг үткәрү, жирле үзидарә органдары эшчәнлегенә караган хокукий жайга салуның тиешле өлкәсендэ муниципаль актларны федераль һәм республика закондары белән тәнгәлләптерүне вакытында башкару очен мониторинг үткәрү һәм хокук чыгару эшчәнлеге очен жаваплы кешеләр шәхси (шул исәптән дисциплинар) жавап бирә.

19. Мониторинг нәтижәләре буенча тискәре нәтижәләргә, шул исәптән гражданинрага, юридик затларга, жәмтыйтьқа һәм дәүләткә зыян китергән гамәлләр (гамәл кылмау) очен жирле үзидарә органдары житәкчеләре закон буенча жавап бирә.